

Zienswijze inzake de voorkeursroute nieuwe hoogspanningsverbinding TenneT ter hoogte van Jistrum

Aan: TenneT en de betrokken overheden

Betreft: Zienswijze op de voorgestelde voorkeursroute nieuwe hoogspanningsverbinding

Geachte heer, mevrouw,

Met deze zienswijze maken wij onze ernstige zorgen kenbaar over de voorgestelde voorkeursroute van de nieuwe hoogspanningsverbinding in de omgeving van Jistrum.

Op 15 juni jl. heeft een afvaardiging van direct betrokken inwoners, samen met andere belanghebbenden, op uitnodiging gesproken met wethouder mevrouw Van Zandbergen van de gemeente Tytsjerksteradiel. Tijdens dit gesprek is bevestigd dat de huidige voorkeursroute naar verwachting, met slechts minimale aanpassingen, zal worden vastgesteld als definitieve route. Dit onderstreept de noodzaak om op dit moment kritisch naar het tracé te blijven kijken.

Binnen de gemeente Tytsjerksteradiel worden circa vijftig huishoudens direct geraakt, waarvan ongeveer tien woningen aan de Leswei en Achterwei in Jistrum. Voor deze inwoners heeft de voorgenomen route een ingrijpende impact op hun woon- en leefomgeving. Hoewel wij erkennen dat TenneT bereid is om compenserende maatregelen te treffen, willen wij benadrukken dat compensatie niet de kern van het probleem oplost. De prioriteit dient te liggen bij het voorkomen en beperken van schade, niet uitsluitend bij het achteraf compenseren ervan.

In dat kader vragen wij expliciet aandacht voor de mogelijkheid om het tracé zodanig aan te passen dat het verder van de eerdergenoemde straten af komt te liggen, waardoor aanzienlijk minder woningen binnen de belemmeringen- en invloedszones vallen. Naar onze mening is hier sprake van een concrete en reële optimalisatiemogelijkheid die onvoldoende is onderzocht of benut.

De impact van de voorgenomen hoogspanningsverbinding beperkt zich bovendien niet tot de formele belemmeringen- of veiligheidszones. Ook bewoners daarbuiten ondervinden (mogelijk) aantoonbare negatieve effecten, waaronder:

- aantasting van het karakteristieke coulisselandschap van de Noardelijke Fryske Wâlden, een kleinschalig en besloten landschap met houtwallen en elzensingels, dat juist door deze structuur een hoge landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarde heeft;
- verslechtering van het woon- en leefklimaat;
- verlies van uitzicht en vermindering van de belevingswaarde;
- aanhoudende zorgen over mogelijke gezondheidseffecten door blootstelling aan magnetische velden;
- mogelijke waardedaling van woningen en gronden;
- verdere verstedelijking en industrialisering van een overwegend landelijk gebied.

Daarnaast vragen wij nadrukkelijk aandacht voor de impact op de Opperkoaten in Kootstertille (gemeente Achtkarspelen). Deze straat vormt feitelijk het verlengde van De Meren in Jistrum en is sociaal en functioneel sterk verbonden met ons dorp. Veel bewoners maken gebruik van voorzieningen in Jistrum en voelen zich onderdeel van dezelfde gemeenschap. De voorgestelde route heeft ook op deze locatie aanzienlijke gevolgen voor bewoners. Wij achten het van groot belang dat ook deze groep volwaardig wordt meegenomen in de belangenafweging. Als dorpsbelang voelen wij ons medeverantwoordelijk om hun belangen nadrukkelijk onder de aandacht te brengen.

Daarnaast constateren wij dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de cumulatieve effecten van bestaande en voorgenomen infrastructurele ontwikkelingen in de regio. Hierdoor stapelen de ruimtelijke en maatschappelijke lasten zich op bij een relatief beperkte groep inwoners. In dat verband is naar onze mening sprake van een onevenredige belasting van een beperkte groep inwoners. De nadelige gevolgen van de voorgenomen hoogspanningsverbinding – waaronder verlies aan

woonkwaliteit, aantasting van het landschap en mogelijke waardedaling van eigendommen – komen in sterke mate terecht bij een relatief klein aantal huishoudens, terwijl het project een bovenlokaal en nationaal belang dient. Wij wijzen erop dat in de uiteindelijke besluitvorming door de bevoegde overheden een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet worden gewaarborgd. Dit brengt met zich mee dat lasten niet onevenredig bij een beperkte groep inwoners mogen worden neergelegd, zeker wanneer er reële mogelijkheden bestaan om het tracé zodanig aan te passen dat de impact aanzienlijk wordt verminderd.

In het kader daarvan vragen wij nadrukkelijk voor het instellen van een structureel en gebiedsgericht investeringsfonds. Het kan en mag niet zo zijn dat de aanleg van deze hoogspanningsverbinding uitsluitend leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van wonen, leven en landschap voor de direct betrokken dorpen, zonder dat daar een blijvende en zichtbare verbetering tegenover staat.

Wij stellen voor dat de getroffen dorpen gezamenlijk een investeringsagenda opstellen, gericht op het versterken van leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en voorzieningen. Deze agenda moet niet vrijblijvend zijn, maar concreet en uitvoerbaar, zodat projecten daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. Het is daarbij logisch en rechtvaardig dat dit fonds structureel wordt gevoed vanuit de opbrengsten van de energievoorziening zelf, bijvoorbeeld via (een deel van) de btw en energiebelasting op elektriciteit. Op deze wijze vloeit een deel van de maatschappelijke baten van het nationale energiesysteem terug naar de gebieden die onevenredig worden belast door de fysieke infrastructuur daarvan.

Een dergelijke aanpak draagt bovendien aantoonbaar bij aan het vergroten en behouden van maatschappelijk draagvlak voor de energietransitie, doordat de lasten en baten evenwichtiger worden verdeeld en lokaal zichtbaar wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van de leefomgeving. Dit onderstreept het belang van het onderzoeken en toepassen van tracé-optimalisaties, zoals een verschuiving of ondergronds brengen van het tracé ter hoogte van Jistrum.

Gelet op het bovenstaande verzoeken wij u nadrukkelijk om:

- De voorgestelde voorkeursroute integraal te heroverwegen;
- het tracé zodanig te optimaliseren dat aanzienlijk minder woningen binnen de invloedszones komen te liggen;
- alternatieve tracés en verschuivingen zorgvuldig, transparant en aantoonbaar te onderzoeken;
- te onderzoeken in hoeverre delen van het tracé ondergronds kunnen worden aangelegd op locaties waar de impact op bewoners en leefomgeving het grootst is, waarbij wij erkennen dat dit hogere kosten met zich meebrengt, maar benadrukken dat de menselijke maat en de kwaliteit van de leefomgeving in deze afweging zwaarder dienen te wegen dan uitsluitend financiële overwegingen.
- de impact op Opperkoaten (Kootstertille) volwaardig mee te nemen in de besluitvorming;
- de gevolgen voor gezondheid, leefbaarheid, landschap en woningwaarde expliciet en toetsbaar te wegen;
- omwonenden en dorpsgemeenschappen actief en tijdig te betrekken bij de verdere planvorming;
- naast compensatie nadrukkelijk in te zetten op het voorkomen en beperken van schade door ontwerpaanpassingen;
- het instellen van een structureel en toereikend gebiedsgericht investeringsfonds, waarmee de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit in de getroffen dorpen aantoonbaar en blijvend wordt versterkt.

Wij verzoeken u deze zienswijze volledig en zwaarwegend te betrekken bij de verdere besluitvorming en recht te doen aan de belangen en zorgen van de inwoners van Jistrum en de hiermee sociaal verbonden omgeving.

Hoogachtend,

Namens Dorpsbelangen Jistrum-Skûlenboarch

Ronald de Jong (voorzitter)